

Lễ hội bản Hợ

Bản Hợ nằm ngay thị xã nên những ngôi nhà sàn có vẻ khang trang, nhấp nhô mái ngói đỏ. Phụ nữ ăn mặc thật đẹp, vẫn là trang phục truyền thống nhưng được may bằng vải nhung mịn màng, màu sắc tươi sáng và có ít nhiều biến tấu. Những búi tóc được chải bới đẹp đẽ, chiếc trâm bạc lấp lánh như nắng. Dưới chân nhiều người là giày da cao gót. Đàn ông ăn mặc giống người Kinh, nếu người dẫn đường không nói, tôi đã tưởng họ là người Kinh vào đây chơi.

Dân bản tụ tập ở bãi sân rộng. Sự có mặt của người lạ không làm họ chú ý lắm, dường như họ khá quen với sự lui tới của du khách muốn tìm hiểu về nét sinh hoạt của dân miền cao.

Một cành cây khá lớn mới chập lá còn xanh tươi cắm giữa sân, nếu không tình cờ nhìn xuống đất mới đào xới tôi đã tưởng đó là một cây nhỏ. Những tờ giấy màu xếp hình ngũ nghinh mạc vào nách lá. Tôi nhận ra trò chơi hái hoa dân chủ.

Bất kể bạn là ai, nam hay nữ, quen hay chưa quen... chủ nhà sẽ hỏi bạn có chồng (hoặc vợ) chưa? Cha mẹ thế nào? Bao nhiêu anh chị em? Họ hàng ra sao? Đồng bạn bè không?... Bạn cứ thật thà kể, thế là... chén này xin chúc người cha đáng kính của bạn, ạnh nhé! Chén này chúc bà mẹ đáng yêu của bạn, ạnh nhé! Chén này chúc ông chú dễ mến của bạn, ạnh nhé! Chén này... Ai có thể từ chối được những lời chúc hiếu khách như vậy?

Tôi đến bản với sự hồi hộp tràn đầy. Tôi không biết uống. Thôi thì tôi sẽ nói... mình thân cô mợ quả trên đời và nhắm mắt uống đại một chén cho chính bản thân mình. Lạy trời rằng cái chén đừng to quá và lạy trời rằng rượu sẽ loãng thôi.

Một điều buồn cười là trong trò chơi kéo co đòi hỏi sức vóc, phe thắng luôn là nữ. Thật lạ mắt khi nhìn những người phụ nữ váy áo đơm dăng lại giật bay sợi dây thừng khiến những người đàn ông ngã chổng chân lên trời.

Trò chơi cướp cờ càng ngộ nghĩnh hơn. Một đoạn tre cắm xuống, một cái khăn piêu hoặc khăn len vắt qua, vậy là có cả cột lẫn cờ. Bên này nam, bên kia nữ, từng cặp co chân lên cò cò đến cướp cờ, có khi hai tay vưn tới cùng một lúc, tay này giật cờ, tay kia... nhổ luôn cột.

Hái hoa dân chủ, kéo co, cướp cờ... những trò chơi thật giản dị và thú vị tôi từng say mê thuở nhỏ. Điều đáng nói là những trò chơi này đang được chơi bởi những người tuổi trung niên, có cả cụ già. Bất chấp thời gian in dấu trên mặt họ, tôi nghe tiếng cười hồn nhiên thơ trẻ rộn ràng khoảng sân mấp mô đất sỏi một ngày xuân. Họ vui chơi hết mình, reo hò cổ động hết mình và uống cũng hết mình. Tôi nhìn thấy quanh chum rượu cần có cả cụ bà và những em nhỏ tuổi tiểu học.

Còn những điệu múa dân tộc Thái rất lạ thấy giới thiệu trên ti vi? Điệu múa có khăn Piêu e ấp chèo quanh cổ? Khăn piêu trùm đầu duyên dáng rủ xuống những nét hoa văn ngang trán? Nào quạt, nào tre gõ... nào những nhịp lấp hồng uyển chuyển xao động lòng người?

Những điệu múa ấy giờ trở thành của quý hiếm - người dẫn đường trả lời - Bây giờ, vào dịp có khách quý đến hay ngày lễ quan trọng thì mới được tổ chức.

Nhưng rồi tôi cũng gặp một trò chơi lạ - Một bàn tay kéo tay tôi "uống nhé, uống với dân bản cho vui nào". Tôi ra hiệu không biết uống, lòng hồi hộp. Trái với lo lắng của tôi, tiếng cười thông cảm vui vẻ vang lên và vẫn giọng ấy, phát âm tiếng Kinh rất chuẩn "chơi ném còn không?".

Còn là một cái gối bằng vải màu sắc sỡ nhỏ bằng bàn tay cột một sợi dây thắt vài gút cũng bằng vải màu sắc sỡ lụa tua. Tôi cầm sợi dây quy vài vòng trước khi tung nó qua hàng người phía bên kia. Một chuỗi cười rộ lên, quả còn của tôi rơi bịch giữa sân, thì ra tôi quay không đúng chiều.

Hai hàng người đối diện nhau ở hai mép sân, tung những quả còn lên không trung, lượn những dải màu bay bay trước khi được người bên kia chụp lấy. Người ta nói nếu cô gái thích chàng trai nào thì chụp lấy quả còn của anh. Nhưng làm sao biết được quả còn nào là của người mình thương giữa vô số quả còn đan chéo vào nhau như cầu vồng giăng giữa trời? điều này có lẽ chỉ trái tim mới có thể trả lời.